

det først og fremmest gjælder, og dernæst at bestemme, hvorledes Communerne skulle bære den Pengebyrde, som maa udredes til Erstatning for det Arbejde, som er udført; det troer jeg er de to Synspunkter, der maae fastholdes ved Bearbejdelsen af denne Lov, og ingen andre Spørgsmaal bør man søge deri at løse. Er der andre fideordnede Spørgsmaal, som trænge til Løsning — og der er vistnok endnu flere end de her omhandlede, der af langt mere overveiende Grunde burde tages med — saa maae vi enten vente, at de ved vor Begjæring og ved, at Regjeringen bliver opmærksom derpaa, blive af Regjeringen bragte frem til Løsning eller ogsaa maae vi selv i en senere Tid komme frem med Forslag, som omfatte de Gjenstande i deres Heelhed, hvoraf dette Lovforslag kun udgjør en enkelt Deel.

C. N. Petersen: Jeg kan ikke være enig med de ærede Talere, der mene, at dette Lovforslag kan tjene til et passende Grundlag for en videre Bearbejdelse. Jeg troer ikke, man vil komme til et tilfredsstillende Resultat ved at lade Sagen blive behandlet i et Udvalg. Jeg troer, at Rigsdagen kun vilde spille sin Tid og sine Kræfter derpaa. Der er vel visse Mangler ved Loven, som meget vel kunde afhjælpes ved, at et Udvalg blev nedsat i Sagen; der er allerede af flere ærede Talere antydet nogle, og jeg skal nævne endnu flere. Det er saaledes vistnok ved en Utydelighed, at det er fremkommet i Loven, at efter § 4 skulde Huusmand med over 2 Skjæpper Hartkorn levere en Mand i hver 8de Dmgang, som et Bidrag af deres Hartkorn, og efter § 5 endnu videre som en personlig Vdelse levere en Mand i hver 8de Dmgang, hvorefter en Huusmand paa to Skjæpper Hartkorn vilde komme til at svare ligesaa Meget som en Gaardmand paa een à to Tønder Hartkorn. Det er maaskee en Utydelighed, som kan rettes. Ligeledes er det maaskee en Utydelighed i § 5, at det der er forudsat, at man vælger Sneekastning istedet for Arbejdsdage; det er tværtimod efter Forordningen af 27de Mai 1848 omvendt. Sneekastning er ordinarium, og naar intet Andet udtrykkelig vælges, saa er det Sneekastning, der præsteres. De tre Arbejdsdage maae i

modsat Fald udtrykkelig nævnes. Der er ligeledes en Utydelighed i § 6; ogsaa der er Forordningen 27de Mai 1848 urigtigt paaberaabt. Det siges der, at naar Gaardmændenes Arbejdskraft ikke længere slaar til, skal man være berettiget til at tage Huusmændene med i Genhold til Frdn. 27de Mai 1848 § 1; men denne Forordning hjemler ikke dette, idet man kun efter den kan tage Huusmændene med efter deres Tour, men ikke, naar Arbejdskraften ikke slaar til. Disse og maaskee flere andre Mangler kunne vistnok rettes, dersom der blev nedsat et Udvalg; men hvad jeg troer, at man vil strande paa, er Principet. Den ærede Rigsdagsmand, der sidst talte, har allerede udtalt, hvad der burde være Principet; det var nemlig at skaffe Arbejdskraft tilstede; heri er jeg fuldkommen enig med ham, om jeg end ikke ganske kan være det i Endeel af det Dyrige. Det er vist, at det, som det beroer paa, er at skaffe Arbejdskraft tilstede; Sneekastning maa udrettes strax, og altsaa kommer det an paa, hvilke physiske Kræfter der ere tilstede i Sognet. Jeg troer derfor slet ikke, at man kan lægge Hartkornsprincipet til Grund; det er det Princip, hvorpaa det, som sagt, vil komme til at strande. Det nærværende Princip er, at Sneekastning er en personlig Byrde, og det er kun undtagelsesviis, naar Reglementet af 1799 henlægger den til Hartkornet; her derimod er jo Hartkornet lagt til Grund, og det er kun aldeles undtagelsesviis, at Arbejdet skal præsteres som en personlig Byrde; det troer jeg ikke vel gaaer an; man kan ikke sige, at den, der har 8 Gange saa meget Hartkorn som en Anden, har 8 Gange saamegen Leilighed til at præstere Sneekastning; thi det maatte da forudsættes, at Folkeholdet er 8 Gange saa stort; men det troer jeg, at man ligesom med Bestemthed kan paastaane langt fra er Tilfældet. Folkeholdet gaaer langt fra ikke frem i samme Progression som Gienommenes Størrelse. Der er vel indført en vis Lempelse for Gaardmændene, idet der i § 3 er foreslaaet, at Arbejdet skulde kunne foredeles; men jeg tvivler paa, at det vil være udførligt saaledes at fordele det. Naar Arbejdet udtømmer en heel Dmgang, saa kan man ikke i samme Dmgang foretage to for-